2026Z22869 Intensiveringen vrouwenrechten en gendergelijkheid, gezondheid en SRGR en internationaal klimaatbeleid

nr. Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld *(wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)*

De vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over **Intensiveringen vrouwenrechten en gendergelijkheid, gezondheid en SRGR en internationaal klimaatbeleid** (**2026Z22869**, nr. **1**).

De daarop door de XXX gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Voorzitter van de commissie,
Den Hollander

Griffier van de commissie,
Van der Leeden

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m
1	In de memorie van toelichting horende bij de vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het jaar 2027 staan allerlei kwantitatieve indicatoren voor beleid van buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking (BHO); welke kwantitatieve indicator heeft u als doelstelling waar het gaat om vrouwenrechten en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR)? **Antwoord:** **In de memorie van toelichting wordt ten aanzien van begrotingsartikel 3.1 gerapporteerd op het percentage vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-49 jaar) dat moderne voorbehoedsmiddelen gebruikt, of van wie de partner dit doet. Daarnaast wordt gerapporteerd hoeveel lokale organisaties zijn bereikt met capaciteitsversterking. Ten aanzien van begrotingsartikel 3.2 wordt er gekeken naar hoeveel financiering naar lokale vrouwenrechtenorganisaties gaat en het aantal ondersteunde lokale vrouwenrechtenorganisaties. Ook wordt de mate waarin genderaspecten meegenomen worden in de programmering gemeten middels de gendermarker.**			
2	Hoe monitort u gendermainstreaming in BHO-programma's? **Antwoord:** **Hiervoor wordt de OESO-gender marker gebruikt. Hiermee wordt gemeten of een programma primair gericht is op gendergelijkheid (gendermarker 2) of significant bijdraagt aan gendergelijkheid (gendermarker 1). Binnen het ministerie is het beoordelen van de gender marker een standaard stap in een beoordeling van een nieuw programma.**			
3	Hoe bent u in het kader van gendermainstreaming gekomen tot het percentage van 85%? **Antwoord:** **In het EU Gender Actieplan 2020-2027 (GAP III) is de ambitie dat 85% van de ODA-middelen bijdraagt aan gendergelijkheid vastgelegd. Nederland heeft zich aan dit actieplan, en dus het percentage, gecommitteerd.**			

4 Wat is de Nederlandse inzet op het tegengaan van genitale verminking? Hoeveel geld is daarvoor (al dan niet geoormerkt) voor gereserveerd op de BHO-begroting (en op welk artikel)?

Antwoord:
Het tegengaan van vrouwelijke genitale verminking is een belangrijk onderdeel van de Nederlandse inzet op seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Nederland zet zich hiervoor zowel programmatisch als diplomatiek in.

Vanuit artikel 3.3 'Maatschappelijk middenveld' wordt in de periode 2026–2030 EUR 50 miljoen gedelegeerd naar de ambassade in Nairobi, voor het Focus programma met Amref Health Africa. Dit programma zet in op het tegengaan van schadelijke praktijken zoals vrouwelijke genitale verminking en kindhuwelijken.

Daarnaast financiert Nederland het VN-Bevolkingsfonds (UNFPA) met EUR 28,7 miljoen per jaar vanuit artikel 3.1 'Mondiale gezondheid en SRGR'. UNFPA richt zich op het waarborgen van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van meisjes en vrouwen wereldwijd en op het tegengaan van vrouwelijke genitale verminking.

Ten slotte zet Nederland zich diplomatiek in tegen vrouwelijke genitale verminking, onder meer in de onderhandelingen over de resolutie over vrouwelijke genitale verminking in de Derde Commissie van de Verenigde Naties.

5 Welk deel van de BHO-begroting, en voor welk bedrag, is bestemd voor lokaal geleide maatschappelijke organisaties in het Mondiale Zuiden en hoe wordt geborgd dat zij daadwerkelijk zeggenschap hebben over de besteding ervan?

Antwoord:

Het kabinet stuurt niet per kanaal, waardoor we geen betrouwbare schatting van de besteding via lokaal geleide maatschappelijke organisaties kunnen maken. Het steunen van lokale maatschappelijke organisaties is evenwel een belangrijk onderdeel van de inzet. Zo wordt bijvoorbeeld uit begrotingsartikel 3.2 het Leading from the South pooled fund gefinancierd. Dit is een samenwerking tussen vier vrouwenfondsen uit het mondiale zuiden die werken op een manier waarbij de zeggenschap bij de lokale zuidelijke organisaties wordt gelegd; deze organisaties weten wat het beste werkt en waar de nood het hoogst is in tijden van teruglopende financiering.

6 UN Women signaleert dat aanvallen op gezondheidsfaciliteiten de toegang van vrouwen en meisjes tot essentiële seksuele en reproductieve gezondheidszorg ernstig beperken. Welke inzet pleegt Nederland om deze toegang internationaal extra te beschermen?

Antwoord:

Het rapport van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en Commissie voor Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) over geweld tegen hulpverleners van begin 2026[1] geeft een analyse van de trend van toenemend geweld tegen hulpverleners die deze toename helpt verklaren. Dit betreft ook aanvallen op gezondheidsfaciliteiten waardoor toegang van vrouwen en meisjes tot essentiële seksuele en reproductieve gezondheidszorg ernstig beperkt wordt. Deze trend is zeer zorgwekkend. In de kabinetsreactie[2] op het AIV en CAVV rapport Hulp onder Vuur: Bescherming van hulpverleners in conflictsituaties staat een aantal initiatieven waarmee het kabinet gericht inzet op vermindering van straffeloosheid voor schendingen van het

[1] Kamerbrief met kabinetsreactie adviesrapport 'Hulp onder vuur: bescherming van hulpverleners in conflictsituaties', Kamerstuk 36 180, nr. 198
[2] Hulp onder vuur: bescherming van hulpverleners in conflictsituaties | Adviesraad Internationale Vraagstukken

humanitair oorlogsrecht die hulpverleners treffen. Onderdeel daarvan is versterkte inzet op accountability voor schendingen van het humanitair oorlogsrecht. Dat draagt ook bij aan betere bescherming van ziekenhuizen en medische staf, en daarmee de bescherming van essentiële seksuele en reproductieve gezondheidszorg. Naast (diplomatieke) inzet voor het respecteren van het Internationaal Humanitair Recht waarborgt Nederland toegang tot SRGR-zorg door financiering van gespecialiseerde SRGR-partners die ook conflictsituaties opereren, zoals UNFPA (EUR 28,7 miljoen per jaar). Aanvallen op gezondheidsklinieken worden bijvoorbeeld gemitigeerd door maatregelen te treffen, zoals het introduceren van mobiele klinieken.

7 Hoeveel van de Nederlandse humanitaire financiering wordt momenteel effectief ingezet voor SRGR in fragiele en door conflict getroffen staten?

Antwoord:

De Nederlandse humanitaire bijdragen worden niet geoormerkt naar thema's zoals seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). Daarom is het niet mogelijk een exact aandeel van de Nederlandse humanitaire financiering voor SRGR in fragiele en conflict getroffen staten aan te geven.

Nederland verstrekt meerjarige, flexibele financiering aan humanitaire hulporganisaties, zodat zij hulp kunnen bieden waar de noden het grootst zijn. SRGR wordt nadrukkelijk meegenomen in de humanitaire hulp door deze hulporganisaties. Zo heeft het VN-noodhulpfonds CERF dit jaar USD 10 miljoen vrijgemaakt voor gezondheidszorg en bescherming van vrouwen en meisjes in diverse crisislanden zoals de Democratische Republiek Congo en Ethiopië.

8 Op welke wijze waarborgt u dat vrouwen en meisjes in conflictgebieden toegang houden tot levensreddende seksuele en reproductieve gezondheidszorg, waaronder anticonceptie, verloskundige zorg en psychosociale ondersteuning?

Antwoord:

Toegang tot levensreddende seksuele en reproductieve gezondheidszorg, waaronder anticonceptie, verloskundige zorg en psychosociale ondersteuning, is van groot belang voor vrouwen en meisjes, juist in conflictgebieden.

Nederland waarborgt deze toegang door financiering van gespecialiseerde SRGR-partners die ook in fragiele en crisissituaties opereren, zoals UNFPA (EUR 28,7 miljoen per jaar) en de International Planned Parenthood Federation (IPPF) (EUR 7,6 miljoen per jaar). Daarnaast besteden door Nederland gefinancierde humanitaire organisaties ook nadrukkelijk aandacht aan levensreddende seksuele en reproductieve gezondheidszorg binnen hun noodhulprespons.

Deze partners werken volgens de internationaal erkende Minimal Essential Service Package (MISP), een standaardpakket van essentiële maatregelen op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) tijdens humanitaire crises. Via dit pakket wordt onder meer gezorgd voor toegang tot hiv-preventiemedicatie, noodanticonceptie en veilige abortuszorg. Ook is psychosociale ondersteuning (MHPSS) hierin geïntegreerd als een kritisch onderdeel van levensreddende SRGR-zorg, bijvoorbeeld voor slachtoffers van seksueel en gendergerelateerd geweld. Op deze wijze draagt Nederland er concreet aan bij dat vrouwen en meisjes in conflictgebieden toegang houden tot deze noodzakelijke zorg.

9 Welk deel van de Nederlandse humanitaire en ontwikkelingsfinanciering is specifiek gericht op zorg en ondersteuning voor overlevenden van seksueel geweld in conflictsituaties? Hoe zorgt u ervoor dat overlevenden van seksueel geweld tijdig toegang hebben tot passende seksuele en reproductieve gezondheidszorg,

waaronder noodzorg en psychosociale begeleiding?

Antwoord:

Nederland draagt vanuit artikel 4.1 middels flexibele meerjarige financiering bij aan VN-organisaties, de Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging en de Dutch Relief Alliance. Dit stelt hen in staat om adequate zorg te bieden aan slachtoffers van seksueel geweld, zowel in de vorm van noodzorg als in de vorm van psychosociale zorg of andere zorg die nodig is om deze slachtoffers te ondersteunen.

10 Welk deel van de BHO-begroting, en voor welk bedrag, is bestemd voor lokaal geleide maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de positie van meisjes en vrouwen in het Mondiale Zuiden en hoe wordt geborgd dat zij daadwerkelijk zeggenschap hebben over de besteding ervan?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 5.

11 Op welke wijze zet Nederland zich in om bescherming tegen seksueel geweld en de rechten van vrouwen en meisjes expliciet onderdeel te maken van vredesonderhandelingen, staakt-het-vurenakkoorden en vredesakkoorden?

Antwoord:

Nederland zet zich hier onder andere voor in via het FemFocus instrument voor vrouwen, vrede & veiligheid (2026-2031). Via dat instrument steunt Nederland vrouwenrechtenorganisaties in de Hoorn van Afrika, West-Afrika en de MENA-regio voor onder andere het versterken van de rol van vrouwen en overlevenden van seksueel geweld in vredesprocessen. Daarnaast intensiveert Nederland de inzet op conflictbemiddeling. De nieuwe Mediation Support Unit werkt met een gendersensitieve lens en zet in op deelname van vrouwen aan bemiddeling en vredesprocessen. Tot slot steunt Nederland via het partnerschap met ICTJ en de Mukwege Foundation overlevenden van conflict-gerelateerd seksueel geweld en hun netwerken, zodat zij zelf hun eisen inbrengen in overgangsjustitie (transitional justice): het geheel van berechting, waarheidsvinding en herstel na oorlog.

12 Welke gevolgen voorziet u hiervan doordat bijna de helft van de vrouwenorganisaties in crisis- en conflictgebieden hun werkzaamheden moet staken door financieringstekorten? Welke gevolgen heeft dit voor vrouwenorganisaties waarmee Nederland samenwerkt en hoe kunnen we ze beschermen?

Antwoord:

Wereldwijd nemen ODA-budgetten af. Dat raakt vrouwenrechtenorganisaties hard. Nederland kan dit gat niet dichten. Wel stelt Nederland nieuwe middelen voor vrouwenrechten en gendergelijkheid beschikbaar, zoals aangekondigd in in de Kamerbrief Intensivering vrouwenrechten en gendergelijkheid.[3] Zo zal Nederland lokale vrouwenrechtenorganisaties structureel, langdurig en flexibel financieren. Deze organisaties weten wat het beste werkt en waar de nood het hoogst is in tijden van teruglopende financiering.

13 Welke maatregelen neemt u om de financiële duurzaamheid van lokale vrouwenrechtenorganisaties te versterken, mede gezien de internationale afname van beschikbare middelen?

Antwoord:

[3] Kamerbrief inzet vrouwenrechten en gendergelijkheid en CW3.1 formulier, Kamerstuk 32 735, nr. 442

Langetermijn- en voorspelbare financiering is belangrijk om de verankering van vrouwenrechtenorganisaties te versterken. Daarom zal Nederland de intensivering op vrouwenrechten en gendergelijkheid onder andere inzetten op het structureel, langdurig en flexibel financieren van lokale vrouwenrechtenorganisaties. Hierbij zetten we in op een combinatie van financiering van activiteiten alsmede capaciteitsopbouw van deze lokale organisaties. Hierdoor kunnen zij duurzaam worden versterkt.

14 Wat is de stand van zaken bij de uitvoering van uw toezegging (TZ202606-179) bij het commissiedebat bestrijding conflictgerelateerd seksueel geweld om sociale mediabedrijven aan te spreken op het verwijderen van content die die kan worden benut voor het veiligstellen van bewijslast van seksueel geweld?

Antwoord:

Het kabinet bespreekt dit met sociale mediabedrijven in het bestaande overleg over cyberveiligheid. Daarbij gaat het om twee doelen: beelden van conflict-gerelateerd seksueel geweld mogen niet ongewenst worden verspreid, maar ook niet zodanig worden verwijderd dat bewijsmateriaal voor vervolging verloren gaat. Er zijn op dit moment geen nieuwe ontwikkelingen te melden. Indien dit verandert, wordt de Kamer hierover geïnformeerd.

15 Kan in de periode 2027-2031 per jaar uitgesplitst worden welk bedrag van de aanvullende € 461 miljoen wordt ingezet voor lokaal geleide klimaatinitiatieven, hernieuwbare energie, het Dutch Fund for Climate and Development (DFCD) en de Tropical Forest Forever Facility?

Antwoord:

De extra investeringen van het kabinet zijn onderdeel van de programmering van het hele artikel 2.3. Het kabinet beoogt hiermee de omvang van begrotingsartikel 2.3 binnen de kabinetsperiode op tenminste EUR 300 miljoen per jaar te brengen.

De geplande prioriteiten voor het gehele artikel beslaan een periode die voorbij 2031 loopt. Zo is de investering van maximaal USD 500 miljoen in het TFFF voorzien voor een periode van tien jaar. De invulling van de andere prioriteiten worden het komend jaar verder uitgewerkt.

Het voornemen is om ongeveer EUR 30 miljoen per jaar te programmeren voor toegang tot hernieuwbare energie, EUR 25 miljoen per jaar voor lokale klimaatinitiatieven en EUR 30 miljoen per jaar voor het mobiliseren van private financiering, via het DFCD. De verdeling kan binnen de beschikbare begrotingsruimte worden aangepast als bijvoorbeeld lokale prioriteiten daartoe aanleiding geven.

In de Memories van Toelichting bij de begrotingen voor de komende jaren zal uw Kamer nader worden geïnformeerd over de invulling.

16 Uit welke begrotingsjaren en begrotingsartikelen zou een eventuele Nederlandse bijdrage aan het The Tropical Forest Forever Facility (TFFF) worden gefinancierd?

Antwoord:

Een eventuele bijdrage aan het TFFF wordt gefinancierd uit Artikel 2.3 klimaat over een periode van tien jaar (2027-2036).

17 Welke rol heeft het ministerie van Financiën gespeeld bij de verkenning van een eventuele Nederlandse bijdrage aan het TFFF, en op welke momenten is het ministerie hierbij betrokken geweest?

Antwoord:

Het Ministerie van Financiën is op verschillende manieren betrokken geweest

bij de verkenning rondom een eventuele bijdrage. De positiebepaling met betrekking tot de rol van de Wereldbank in het fonds is afgestemd vanuit de gezamenlijke aansturing van de Bank vanuit het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het ministerie van Financiën is betrokken bij de interdepartementale afstemming vanuit zijn technische expertise. De CW3.1 brief is afgestemd met het Ministerie van Financiën vanwege haar coördinerende en toezichthoudende taak op de Rijksbegroting.

18 Welke interdepartementale afstemming heeft plaatsgevonden tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken, Financiën en eventuele andere betrokken ministeries, zoals Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Klimaat en Groene Groei over een mogelijke Nederlandse bijdrage aan het TFFF, en welke afspraken zijn daarbij gemaakt over financiering, risicobeheer, governance en voorwaarden voor deelname?

Antwoord:

Er heeft op verschillende momenten interdepartementale afstemming plaatsgevonden met de meest betrokken ministeries: het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, Ministerie van Financiën en Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Dat heeft in 2025 onder andere geleid tot Nederlandse steun voor goedkeuring van TFFF in het bestuur van de Wereldbank, Nederlandse opstartfinanciering van USD 5 miljoen uit de BHO-begroting 2025, en de aankondiging van Nederlandse steun voor TFFF door de minister-president op de klimaattop CoP30 in 2025 in Brazilië.

In 2026 heeft daarop een werkgroep van Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Ministerie van Buitenlandse Zaken zich specifiek gericht op (1) implementatie voor de steun in de opstartfase van TFFF, (2) dialoog met institutionele investeerders (via een event in Rotterdam) en (3) verkenning van de mogelijkheden voor een Nederlandse junior kapitaalbijdrage.

Uw Kamer is over dit traject geïnformeerd in de brief van 6 juli 2026[4] en in de correspondentie over de Nederlandse inzet op CoP31. Concrete afspraken over financiering, risicobeheer, governance en andere voorwaarden zijn onderdeel van de verdere uitwerking.

19 Welke ministeries worden betrokken bij de lopende verkenning naar deelname aan het TFFF en wat is de rol van elk van deze ministeries binnen dit traject?

Antwoord:

De bestaande interdepartementale afstemming wordt voortgezet waarbij de verschillende ministeries vanuit de bestaande taakverdeling een rol spelen: het ministerie van Financiën voor financieringsrisico's en deelname in betrokken financiële instellingen zoals de Wereldbank. Het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat vanuit hun gedeelde verantwoordelijk voor respectievelijk internationaal bossenbeleid en internationale klimaatinzet.

20 Welke voorwaarden stelt u aan de governance, transparantie en verantwoording van het TFFF voordat een Nederlandse bijdrage kan worden toegezegd?

Antwoord:

Governance, transparantie en verantwoording van het TFFF moeten voldoen aan de reguliere eisen die het Ministerie van Buitenlandse Zaken stelt. Deze aspecten worden in de huidige opstartfase van TFFF uitgewerkt met de

[4] Kamerstuk 31 793, nr. 303

Wereldbank op basis van door hen gehanteerde best practices.

21 Wanneer verwacht u de Kamer te informeren over de uitkomsten van de verkenning en een eventueel besluit over Nederlandse deelname?

Antwoord:

De verwachting is nu dat de verkenning medio 2027 wordt afgerond. Indien deelname al in 2027 tot betalingen leidt, wordt de Kamer hierover geïnformeerd. Indien dit pas in 2028 het geval is, wordt het meegenomen in de MvT bij de begroting voor 2028.

22 Hoe wordt gecontroleerd dat ten minste 20% van de uitkeringen daadwerkelijk ten goede komt aan inheemse volkeren en lokale gemeenschappen?

Antwoord:

Deze voorwaarde is opgenomen in het oprichtingsdocument van het TFFF Financial Intermediary Fund bij de Wereldbank dat de TFFF betalingen zal verzorgen. Door het 20% doel op te nemen in het oprichtingsdocument is het een harde randvoorwaarde, waar niet van kan worden afgeweken. Het bestuur van TFFF zal hier met de Wereldbank toezicht op houden.

23 Kunt u specificeren of een eventuele Nederlandse bijdrage aan het TFFF als subsidie (grant), lening, garantie of aandelenkapitaal (equity) zou worden verstrekt, en wat de gevolgen van de verschillende opties zijn voor de begroting en de ODA-toerekening?

Antwoord:

In de brief over de invulling van de intensivering op internationaal klimaatbeleid via artikel 2.3 van de BHOS-begroting is de verkenning voor een kapitaalbijdrage aan TFFF aangekondigd. Het kanaal hiervoor en de bijbehorende financieringsvorm zijn nog niet definitief bepaald en maken onderdeel uit van de verkenning. Financieringsvoorwaarde is dat de Nederlandse bijdrage volledig toegerekend wordt aan ODA.

24 Hoe groot wordt de Nederlandse additionele bijdrage aan het Dutch Fund for Climate and Development (DFCD) en welk bedrag aan private investeringen verwacht u hiermee te mobiliseren?

Antwoord:

Het voornemen is om EUR 30 miljoen per jaar te programmeren voor het mobiliseren van private financiering via het Dutch Fund for Climate and Development. Hoe een nieuwe fase van het DFCD er precies uit zal zien, wordt verkend. Er is daarom nu nog geen doel voor private mobilisatie te geven. Het vorige fonds hanteerde een streefwaarde van 1 – 2,5 keer de waarde van de publieke investering. De gerealiseerde private mobilisatie van verschillende instrumenten die voor klimaat worden ingezet, wordt jaarlijks gerapporteerd in het HGIS-jaarverslag.

25 Welke doelstellingen worden gehanteerd voor de opschaling van het DFCD op het gebied van natuurherstel, bosbeheer, klimaatadaptatie en toegang tot duurzame energie?

Antwoord:

Hoe een nieuwe fase van het DFCD er precies uit moet zien, wordt verkend en biedt mogelijkheden voor verschillende accenten. Het Dutch Fund for Climate and Development hanteert op dit moment streefdoelen aangaande het aandeel van de investeringen in klimaatadaptatie (tenminste 50% en streefwaarde 65%) en het aandeel in de armste landen (tenminste 25%).

26 Welk deel van de DFCD-portefeuille zal naar verwachting worden ingezet voor op natuur gebaseerde oplossingen, bosbescherming en herstel van ecosystemen?

Antwoord:

Ook dit wordt komend half jaar nog uitgewerkt. Op natuur gebaseerde oplossingen, bosbescherming en herstel van ecosystemen zijn onderdeel van de huidige DFCD-portefeuille. De intentie is dat dit zo blijft. Zo draagt ongeveer 40% van de huidige portefeuille van de DFCD origination facility bij aan natuur.

27 Welk deel van de intensivering op klimaat zal worden besteed aan adaptatie, en welk deel aan mitigatie?

Antwoord:

Omdat de instrumenten nog in ontwikkeling zijn, is dit op dit moment niet exact aan te geven. Maar naar schatting zal ongeveer 60% van de intensivering kunnen worden toegerekend aan adaptatie en 40% aan mitigatie. De voorgenomen programmering voor lokale klimaatinitiatieven en DFCD zal hoofdzakelijk bijdragen aan klimaatadaptatie. Hernieuwbare energie voornamelijk aan mitigatie TFFF zal bijdragen aan zowel mitigatie als adaptatie, omdat behoud van tropische bossen grote potentiële CO_2 emissie voorkomt en bijdraagt aan de economische en sociale weerbaarheid van tropische bossenlanden en inheemse volken en lokale gemeenschappen die van deze bossen afhankelijk zijn.

28 Hoe waarborgt u dat de extra middelen terechtkomen in de meest kwetsbare landen, waaronder fragiele en conflictgevoelige contexten? Hoe groot is het deel van de intensiveringen dat naar Least Developed Countries (LDC) en Small Island Developing States (SIDS) gaat?

Antwoord:

De mate waarin de meest kwetsbare landen en gemeenschappen kunnen worden bereikt zal worden meegenomen in de uitwerking van de nieuwe programmering op lokale klimaatinitiatieven en hernieuwbare energie.

Het Dutch Fund for Climate and Development hanteert de doelstelling dat ten minste 25% van de middelen terechtkomen in de armste landen.

De Tropical Forest Forever Facility kan in principe alle tropische bossenlanden bedienen, mits het ontwikkelingslanden zijn. Voor Nederland is bij de uitwerking een aandachtspunt dat de meest kwetsbare landen ook toegang krijgen tot deze faciliteit.

Small Island Developing States (SIDS) kunnen deels worden bereikt door de inzet op hernieuwbare energie en transitie weg van fossiele afhankelijkheden.

Verder worden SIDS vooral bereikt door andere kanalen, zoals de Nederlandse bijdrage aan het Green Climate Fund, de Global Environment Facility en de Pacific Resilience Facility.

29 Hoe voorkomt u dat een nadruk op mobilisatie van private financiering ten koste gaat van investeringen in landen of sectoren waar commerciële investeringen moeilijk realiseerbaar zijn?

Antwoord:

Het mobiliseren van private investeringen is nodig om invulling te geven aan de enorme uitdaging die er ligt. Deze kan niet met publieke inzet alleen worden ingevuld. Bij het invullen van deze instrumenten zet het kabinet in op het mobiliseren van private investeringen waar ze niet commercieel haalbaar zijn, met specifieke nadruk op de meest kwetsbare landen en adaptatie. Het kabinet zal ook publiek blijven investeren waar dat nodig is, zoals in

weerbaarheid en toegang tot energie.

30 Bern u ook voornemens de Nederlandse bijdragen aan de VN-klimaatfondsen, waaronder het Green Climate Fund, het Adaptation Fund en het Loss and Damage Fund, op te schalen? Zo ja, met welke bedragen? Zo nee, hoe verhoudt dit zich tot de internationale afspraak voor het verdrievoudigen van de financiering vanuit deze fondsen?

Antwoord:

Nederland houdt zijn bijdrage aan het Green Climate Fund en de Global Environment Facility op het bestaande niveau. Daarmee zijn we - zeker met teruglopende bijdragen van een aantal landen - een grote en betrouwbare donor. Nederland heeft bijgedragen aan de opstartkosten van het Loss and Damage fonds. Er is geen extra bijdrage aan dit fonds voorzien.

31 Wat doet u met de bevindingen van Tax Justice UK waaruit blijkt dat landen met een hoge schuldenlast hun publieke uitgaven hebben gekort, en uitgaven aan gezondheid hebben gekort met 1%? Welke inzet pleegt u om schuldenlast te verminderen? Ziet u de samenhang van schuldenlast met mondiale gezondheid? Hoe krijgt die samenhang concreet vorm in het kabinetsbeleid?

Antwoord:

De begrotingsruimte van ontwikkelingslanden voor publieke uitgaven, zoals gezondheidszorg, kan onder grote druk staan wanneer deze landen hoge rente en aflossingen moeten doen vanwege hun schuldenlast. Daarmee is er een samenhang tussen schulden en ontwikkelingsdoelen, waaronder op gezondheid. Het kabinet onderschrijft de driepilarenstrategie van de Wereldbank en het IMF om schulden te beheersen.
Nederland ondersteunt daarbij ontwikkelingslanden bij het versterken van hun financiële instituties, fiscaal beleid en schuldenbeheer, zodat zij zelf meer grip krijgen op een duurzame financieringsstrategie. Daarnaast zet Nederland in op het versnellen van schuldherstructurering bij ontwikkelingslanden met onhoudbare schulden, zodat zij niet jarenlang in een impasse blijven hangen en weer financieel gezond kunnen worden.

32 Ziet u de samenhang van een eerlijker mondiaal belastingsysteem met mondiale gezondheid, omdat landen in staat moeten worden gesteld middelen voor gezondheid te mobiliseren? Welke rol pakt het ministerie van Buitenlandse Zaken of BHO in onderhandelingen over belastingverdragen, bilateraal en in de onderhandelingen over het VN-kaderverdrag en hoe brengen de ministeries het belang van binnenlandse middelenmobilisatie in lage- en middeninkomenslanden in deze onderhandelingen naar voren?

Antwoord:

Het vergroten van binnenlandse publieke middelen is essentieel om lage-inkomenslanden in staat te stellen zelf te investeren in publieke voorzieningen, zoals gezondheidszorg, onderwijs en infrastructuur, en om hun afhankelijkheid van ontwikkelingshulp en externe financiering te verminderen.

Nederland ondersteunt lageinkomenslanden bij het versterken van hun belastingstelsels en het vergroten van hun belastinginkomsten. Dit gebeurt onder meer via technische assistentie van de Wereldbank, het IMF en bilaterale partners. Deze ondersteuning richt zich op het verbeteren van fiscaal beleid, de capaciteit van belastingdiensten, het beheer van publieke middelen en het tegengaan van belastingontwijking. Nederland draagt bijvoorbeeld bij aan het Global Tax Program van de Wereldbank en het African Tax Administration Forum.

Bij internationale belastingafspraken en onderhandelingen over

belastingverdragen werkt BHO nauw samen met het ministerie van Financiën, dat verantwoordelijk is voor de onderhandelingen. Daarbij heeft Nederland oog voor de bijzondere positie van lageinkomenslanden, waaronder het behoud van voldoende heffingsrechten en het tegengaan van belastingontwijking. Zo draagt Nederland bij aan het versterken van de financiële zelfstandigheid van deze landen.

33 Welke ruimte biedt de herinvestering in het maatschappelijk middenveld via artikel 3.3 om te investeren in maatschappelijke organisaties die werken aan toegang tot het gehele spectrum van SRGR financieel te ondersteunen? Het huidige FemFocus kader richt zich op specifieke onderdelen van SRGR, zoals HIV/aids, gendergerelateerd geweld en genitale verminking, maar laat andere onderdelen die sterk onder druk staan, zoals toegang tot anticonceptie, veilige abortuszorg en seksuele voorlichting, buiten beschouwing. Hoe bent u van plan de herinvesteringen in het maatschappelijk middenveld ook in te zetten voor maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de verdediging van seksuele en reproductieve rechten, en daarmee een onmisbaar onderdeel zijn van de ambitie om anti-rechtenbewegingen en anti-democratische bewegingen tegen te gaan?

Antwoord:

De precieze invulling van de intensiveringen op artikel 3.3 Maatschappelijk middenveld wordt momenteel uitgewerkt, waaronder het opnieuw opzetten van het Civic Space Fund als reactie op de wereldwijd krimpende maatschappelijke ruimte en antidemocratische bewegingen. Hier zal de Kamer uiterlijk in de zomer van 2027 over worden geïnformeerd.

Twee instrumenten binnen het Focus-beleidskader (2026-2030) richten zich op het bestrijden van hiv/aids (EUR 100 miljoen.) en het tegengaan van schadelijke praktijken, zoals vrouwelijke genitale verminking en kindhuwelijken (EUR 50 miljoen). Daarnaast is er binnen het FemFocus-subsidiebeleidskader een instrument gericht op het tegengaan van geweld tegen vrouwen en steun aan vrouwenrechtenverdedigers (EUR 115 miljoen).

Vanuit begrotingsartikel 3.1 worden maatschappelijke organisaties gesteund die werken aan het volledige spectrum van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), inclusief toegang tot anticonceptie, veilige abortus en seksuele voorlichting. Voorbeelden zijn de financiering van de nieuwe Nederlandse SRGR-alliantie, Rutgers, de jongerenorganisatie CHOICE, de International Planned Parenthood Foundation (IPPF) en Ipas – een organisatie die zich vooral richt op veilige abortus.

34 Waar streeft u concreet naar als het gaat om vrouwelijk ondernemerschap en handelsinstrumenten voor vrouwgeleide bedrijven? 4

Antwoord:

Conform de doelstellingen in het FemFocus beleidskader voor het stimuleren van vrouwelijk ondernemerschap, beogen de programma's om zowel vrouwelijk ondernemers individueel te versterken in hun zakelijke vaardigheden, als het verbeteren van de sociale omgeving, zodat negatieve en beperkende gendernormen worden gemitigeerd. Deze programma's bevinden zich momenteel in de inceptiefase, waarin de concrete doelstellingen worden uitgewerkt.

In het handels- en economisch instrumentarium voor ontwikkelingssamenwerking wordt gendergelijkheid als dwarsdoorsnijdend thema meegenomen, zodat vrouwelijk ondernemerschap in partnerlanden zich economisch kan ontwikkelen, betere toegang krijgt tot financiering en wordt aangesloten op handelsketens. Concreet betekent dit onder meer dat via het DGGF – bijvoorbeeld in spoor 2 met investeringen in het African Women Empowerment Fund, samen met de Europese Investeringsbank, de Gates Foundation, FMO en lokale private investeerders – structureel wordt

gewerkt aan het verbeteren van de toegang tot en de voorwaarden waaronder vrouwgeleide bedrijven in verschillende Afrikaanse landen financiering kunnen krijgen.